

Dana Nichițelea

POVESTE FUNCȚIONARULUI CARE A DEVENIT CUIER

Într-o vreme în care se vorbește de un nou deceniu, în care se vorbesc multe lucruri și se spune multă ceea ce nu este deosebită în adevăr, Dar cum arunță crud și să spui, să te împărtășii? De unde vine astăzi lumea? Îl consemnată pe cel care îi împlinește să știe și să știe. Cei cărora i se potrivește să le spună că au părut zâncușări și încălcări, să le spună că sunt rău și că nu sunt bune.

„Pentru noi sunteți singura persoană acordată să ne spui tot ce spuneți și să ne spuneți tot ce suntem. Dacă suntem buni, să spui că suntem buni, dacă suntem rău, să spui că suntem rău. Înțelegeți?”

„Nu suntem rău și nu suntem buni...”

Cuprins

Perpetuum mobile	5
Memento Mori.....	11
Fisuri în fontă(nelă).....	22
Petru.....	29
Povestea funcționarului care a	40
devenit cuier	40
Păcat culinar.....	50
Delict conjugal.....	57
Ecou.....	62
Replay.....	69
Kaput	87
Amor felin	99
Înmormantarea	103
Doi nu înseamnă o echipă.....	118
Hobo Sapiens	124
Vineri seară.....	132
Autobuzul.....	159
Spre nicăieri, cu grabă.....	168
Ultima excursie.....	179
Zero barat.....	197
Copacul.....	202

Perpetuum mobile

1, 2, 3, 4... respir... 1, 2, 3... la naiba, mă pierd încet-încet. Nici măcar nu îmi dau seama dacă trag aer în piept sau nu. Corpul meu amorf e încordat și scorțos și mă simt ca și cum nu aş fi capabil să exist în realitate. Încerc să deschid ochii dar e o acțiune care de mult timp nu mai e posibilă. Nu cred că mai am ochi. Sau cel puțin nu în sensul clasic. Mă agit cu fiecare imagine care îmi vine în minte deși știu că în jurul meu, povestea se derulează static. E scrisă deja și nu mai poate fi oricum modificată. Nu pot decât să asist la derularea ei care mă secătuiește de vlagă, în timp ce pe tine te agită treptat.

„Toate păreau anoste în prezența lui. Anoste sau inutile. (...) decedatul emana atâtă energie încât simțeai nevoie să-ți pleci tâmpalele și să speri că o să scapi neobservat. Nu era o onoare să fii în vizorul lui, era un supliciu la care odată aderat, erai abonat pe termen nefință. Te trezeai târât în activități pe care nu le înțelegeai și unde un feedback șovăielnic însă valuri de mânie, trăind cu senzația că nu ești niciodată suficient și că abia meriți să fii tolerat. Riscai, de asemenea, să fii nevoit să desfășori corvoade nesfârșite, cu zâmbetul înțepenit pe buze, arătând devotament și adorație celui care îți-a oferit sansa de a-l vedea cum strălucește.“

Am câteva idei legate de ceea ce mi se întâmplă, dar nu suficient de logice pentru a-mi oferi un răspuns concret. Mă

simt blocat între sute de gânduri și nimic din ce încerc să spun nu seamănă cu cuvânt articulat. Ca și cum aş zace pe un pat de spital, cu jumătate de creier amortit, anexat la zeci de tuburi interconectate. Nu-s lăsat să mor, dar nici nu îmi permit să trăiesc cu adevărat. Sunt un leș paralizat, care nu își poate coordona nicio mișcare, pentru că nu mai are nevoie să o facă. Acum doar mă preumblu printre imagini și gânduri. Senzații de déjà-vu.

„Împachetă cadavrul rânced al celei care îi dăduse viață, într-un cearceaf aspru și pătat. Și nou dacă ar fi fost, și-ar fi irosit prospețimea îndată ce ar fi realizat că se află înnodat pe un trup lipsit de viață. Tânăr cu greu rămășițele în dormitorul ei. Oricum îi prisosea acel spațiu. Nici nu își amintea când intrase acolo ultima dată. Încă de la început, trăiseră vieți paralele.“

Oricum devenise obositor să tot încerc. Să reiau povestea sub alte forme, dar la final să știu că nu a fost suficient. Poate ceea ce mi se întâmplă e bine venit. Schimbarea asta e ca o gură de aer proaspăt. Ca senzația pe care o ai cu câteva secunde înainte să adormi după ce te-ai zvârcolit în așternuturi chinuit de gânduri. Sentimentul intens, dar incert, în care gândurile tăi se amestecă și ai superputerea de a gestiona tot, simultan, într-un timp extrem de scurt. Ca o soluție perfectă, venită să te răsplătească pentru efortul susținut de a refuza să adormi. Rezolvarea la tot. Planul perfect pe care îl pierzi printre gene în timp ce păsești la loc în haos.

„E hărmălaie la mine în gând. Stau și încerc să sortează ideile pe culori. Nu aş vrea să le stric nuanța, să le amestec textura și combinându-le, să le transform în ceva uniform, sintetic.“

Îmi vin gânduri în minte ce par să-mi aparțină din altă viață, ca și cum e suficient să strâng pleoapele și se schimbă decorul. E perturbant și confuz, dar pentru mine pare să fie clar. Mă simt capabil de idei profunde, transcrise în amintiri pe care le resimt cu o forță inexplicabilă. Sunt brusc în stare de a crea din nimic, ceva ce se poate extinde. Trăiesc în timp ce simt că mi se scurge viața și mă reîncarc din nou într-o clipă.

„Pereții începuseră să se surpe în jurul lui. La început fuseseră mici crăpături în tavan, dar pe zi ce trecuse, se adânceau din ce în ce mai mult. O viață goală, irosită în zadar. O minciună. Totul părea prăfuit și rânced în jur. Perdeaua mucegăită îmbibase aerul cu un iz greoi. Simțea cum firul vieții luase alt curs.“

La ce bun să te complaci unei singure călătorii? Viața e mult mai complexă de atât. Ascundem în noi frânturi ce combinate pot deveni fatale. Alegem rând pe rând să ne amăgim cu roluri ce par să ni se potrivească. Victime sau eroi, femei puternice sau bărbați inutili, ne mulțumim cu puțin sau ne pierdem cu totul într-o clipă. Putem fi de acum sau de atunci. Tânjim după noi șanse doar pentru a repeta aceleași greșeli.

„Priveam adesea pe geam, prin rotocoale de abur imprimat, la copiii cu degetele împreunate cu ale părinților și mă gândeam la riscul de a le fi sudate articulațiile fragile, ajungând să depindă astfel, pe vecie, de acești părinți. Dragi astăzi și detestabili mâine. Părinți pe care îi lași să tăi se imprime în oase, în gânduri și te simți constant legat de nevoile și durerile lor. Ironic, ei devin cu timpul, o bucată din tine, aşa cum tu erai cândva, o bucată din ei...“

Cel puțin așa sunt eu. Am straturi sub care îmi ascund trăirile și tind să cred că dacă aş atinge oricare dintre aceste gânduri pasagere, aş putea să-mi recapăt echilibrul. Să înțeleg care sunt eu, cel adevărat.

„Nu i-am dat niciodată atenție suficientă încât să preconizez ce avea să se întâpte. Cu toate că nu respinsesem ideea unei drame. Dar adevarul e că niciodată nu mi-a păsat suficient cât să fiu atentă la semnale. Tristețea ei blocată și îmbrăcată în minciună, în căutare de răspunsuri vagi, e ceea ce a declanșat nenorocirea.“

N-am ochi, n-am mâini, n-am limbă. N-am loc, nici sex, nici vîrstă. Și totuși cunosc deja ce urmează să îți se întâpte. Și ce nu știu, reușesc să intuiesc sau să rescriu din mers.

„Iți las senzația că mă agăț de tine ca un copil flămând ce îngheță cu lăcomie un sămbure de tristețe, dar nevoia mea de tine se estompează de fiecare dată când îmi fugi din brațe.“

Am fost acolo, în locul tău. Atâtea povești nescrise la care am asistat. Atâtea vieți pe care le-am trăit din plin. Am obosit și încetul cu încetul m-am promovat la rolul de a fi un simplu spectator. Indiferent, când devinea prea mult. Sarcastic, când știam că urmează să eșuezi. Agățat cu ultimele puteri de rănilor tale când începeau să supureze. Gândul tremurând care îți dă tărcoale atunci când te chinui să îți despici pielea cu unghii roase, încercând să îți metamorfozezi durerea în speranță. Cel care te călește în focul loviturilor zilnice, al regretelor și al nepăsării. Cel care te privește cum te zbați prinț în plasa de paianjen, grasă și lipicioasă, întinsă peste toate gândurile tale negre.

„Simți răsuflarea mamei sale ca o atingere de gheață revârsându-se peste susletul prăvălit la podea, îmbrăcat în străie de doliu și o privi cum se îndreptă înspre locul unde mortul se descompunea încet, într-o ultimă încercare de a-și face simțită prezența.

Sunt aici, lângă tine, ca un urlet sugrumat de creierul unui mort. În praf și umezeală. În somn și nepăsare. Amestecat printre multe asemănătoare mie. Uitat. Sunt un zâmbet sarcastic, agățat de colțul lumii reci și te privesc cum tragi aer în piept doar cât să te agăți neputincios de viață. Te frâng în mii de bucăți transparente, pătate de cerneală, doar cât să te recompun, tremurând, într-o prelungire a condeiului meu. Te pândesc ca un animal flămând, stârnit de miroslul dulceag al săngelui Cald, să te surprind, să te învălu și să-ți captez întreaga energie.

„Uneori, miroși a toamnă, a creangă udă și grea, ce tresare abătută când o biciuiește ploaia. M-aș aseza în dreptul tău ca o umbrelă ruginită și țeapănă și te-aș apăra de tine, chiar împotriva voinței tale...“

Atât mi-a mai rămas, acum știu. Atât mai pot să fiu pentru tine. Un teanc de pagini albe ce așteaptă să fie completate. O carte deschisă cu niște coperte ciudate. Reci și pe alocuri sfâșiate cu dinții de şobolani cenușii și grași. Dure și pline de încăpățânare. Cartea pe care o ai ascunsă în bibliotecă și o ții doar pentru tine. Cea care te face să simți mai mult decât ești pregătit să oferi. Care se încarcă din eșecurile tale...

„Se simțea finalul. Nu avea puterea de mai mult și dacă trebuia să se termine, astăzi putea fi o zi la fel de bună ca oricare alta. Pe nesimțite se prăbușeau toate în jurul lui. Așa era cel mai bun mod de a-și lua la revedere. (...)

Încercase să admire peisajul de afară dar după o viață întreagă în care ignorase cu desăvârșire ce se întâmpla în jurul lui, se trezi la rându-i ignorat de lumea exterioară. Probabil s-ar fi simțit confuz dacă nu ar fi fost prea târziu pentru astfel de sentimente. Parțial funcționale, obiectele din jurul său aleseră să se destrame doar pe jumătate, păstrând o urmă de speranță că ar putea fi cumva readuse la viață de către bătrânul amorțit.“

Sunt cartea care ar putea să-ți fie fatală, dar care alege să-ți ofere de fiecare dată altă viață. Scrisă lent, pagină cu pagină, de gândul care îți dă târcoale până când tot ce mai reușești să articulezi, este ultimul tău cuvânt...

„- Am ajuns... Dacă deschideți ochii, pe partea stângă sunt mormintele proaspăt săpate. Noi-nouțe. Abia așteaptă locatari care să le înveselească. Mai sunt câteva și pe partea dreaptă, dar sunt mai friguroase. Știți, acolo răsare soarele mai târziu și sunt și copaci. Aia țin de umbră. Deși, poate nu e o idee tocmai rea, mai ales când vine vara...“.

Memento Mori

Încă nu se crăpase de ziua când Aleksei se decise să se nască. Îi trebuie să doar două tipete scurte ca să își facă simțită prezența și cu doar atât animase întreaga casă. Nefiindu-i străin întunericul, cel mai convenabil pentru el fusese să își facă apariția în toiul nopții, căci se simțea confortabil când nu era obligat să se confrunte cu mai mult de un firicel micuț de lumină și o suportabilă tentă de cald și proaspăt. Întâmpinat cu dragoste, se simțea bruiat de vocea neobosită a mamei, pe care încă de pe atunci se chinuisse din răsputeri să o ignore.

Tot ce își aducea aminte când venea vorba de copilăria-i impecabilă, era învăluit în moale și în miros de scortișoară. Pentru el, aşa mirosea fericirea. Casa în care crescuse îl protejase de tot ce era rece și cu iz de vinovăție. Fusese ferit chiar și de cele mai mici neplăceri, care fără nici un efort din partea băiatului, devineau rapid doar zgomot de fundal. Camerele largi și luminoase, cu pereti ce păreau mereu proaspăt văruiti, tavanul înalt care îi inspira libertate, perdele ca aripi de fluture ce bâjbâiau în adierea vântului primăvarotic, totul alb și îmbibat cu calm, părea să îi zâmbească înapoi. Nu exista sentiment de tristețe, nu exista teamă. Tot ce rezona în inima lui Tânără era dat de ce reușea să surprindă cu privirea și să cerceteze cu degetele-i miciute. Și casa impresionantă a familiei, ca o bunică exaltată de apariția primului nepot, îi oferea mereu ceva nou de explorat,

bucuroasă că printre măruntaiele ei se află un suflet Tânăr, dornic să cunoască.

În timpul zilei îl regăseai adesea tolănit pe covorul alb și pufos, în fața patului pe care de obicei leneveau trei perne mari. Tot acolo se afla și când își făcuse curaj să prindă una din ele de un colț. Opintindu-se să o tragă-n jos, reușise să-și echilibreze frica și se ridicase în picioare. Nu fusese nimeni în jur să îl felicite, cum și trebuia de altfel, căci prefera să-și împartă succesul doar cu tablourile pictate în culorile calde ale victoriei.

Casa îi fusese refugiu și consolare. Cu cât alesese să crească, cu atât se extinseră și camerele pentru a-i oferi spațiul ce i se cuvenea. Locul în care alegea să-și odihnească visele, se trezea brusc la viață ca și cum totul trăia în amorțire până când strengarul își făcea apariția. Puține erau momentele când își manifestase dorința de a-și petrece timpul în afara acestor pereți protectivi. La fel de greu fusese convins să permită luminii soarelui să-și facă loc în universul lui. Ce rost avea? Obiectele din jur îl încălzeau cu prezența lor iar el le putea redefini obscuritatea în frânturi de culoare vie. Nu prea se împăca nici cu ideea de a fi zărit din stradă. Nu considera necesar să ofere nici măcar cel mai mic indiciu în ceea ce privea prezența lui la domiciliu. Motiv pentru care reușise adesea să scape de vizite și invitații la joacă. Mai târziu înțelesese că dorința lui de izolare răzbătuse prin pielea-i palidă și se frânsese în acorduri de pian pe care camerele le ingeraseră transformând senzația de neputință în acceptare. Așa că ieșea din casă doar atunci când nu exista altă variantă.

Aleksei nu fusese genul de copil care să alerge prin cartier cu o prătie pitită în betelia pantalonilor, nu era

băiatul care să ajungă acasă târziu, murdar, înfometat și dornic să adoarmă planificând aventurile de a doua zi. Pentru el, lucrurile de acest gen păreau fade și ireale. Îl regăseai adesea ascuns într-un colț răcoros al casei cu o carte sumbră, sau visând cu ochii deschiși la povești ce nu puteau fi aduse la viață, decât în mintea lui de copil naiv.

Cu greu se lăsase convins să meargă la școală. Ai lui nu erau de acord cu studiul la domiciliu și nici nu considerau că ar fi neapărat cea mai bună soluție pentru un baietel și aşa retras. În fiecare dimineață, Aleksei simtea că lasă în urmă o bună parte din sine, pe care și-o recupera când, alergând frenetic, își făcea apariția din nou, pe ușa de la intrare. Pe holul lung, trăgând de timp cu încălțatul, încerca din priviri și gesturi umile să își ceară scuze pentru absența prelungită pe care nu o putea împiedica. Promitea în gând, din răsputeri, că va reveni curând, aşa cum o făcea de fiecare dată, dar casa părea că nu îi mai răspunde. Stătea bosumflată și lipsită de vlagă, strângându-și pereții în jurul ei ca și cum brusc, plecarea lui i-ar fi cauzat frig. Abia când se cuibărea în spatele fotoliului masiv cu cartea lui preferată, cu fiecare pagină citită, lucrurile din jurul său începeau ușor-ușor să-și recapete culoarea.

Anii trecuseră cu viteză și universul lui Aleksei nu își ceruse dreptul de a se extinde. Sărise peste tabere, excursii cu prietenii, vacanțe la țară la bunici și reușise cumva cu grație și îndemânare să-și ascundă de ceilalți identitatea subredă, prin colțurile camerelor cu iz de scorțisoară.

Taică-su încercase adesea să-l implice în diverse activități pe care Aleksei le-ar fi onorat cel mai probabil cu interes, dacă nu presupuneau distanțarea pentru un timp îndelungat de propria-i matcă. Maică-sa abandonase lupta

rapid, bucuroasă inițial că îl are aproape. Spera ca aventura să-și găsească rostul în viața lui ceva mai târziu, în zilele îndepărтate, când adultul trezit la viață își va cere drepturile. Dar până atunci îl putea păstra prin preajmă, fără să sesizeze că acel copil nu îi aparținuse cu adevărat niciodată.

Dacă ar fi avut de ales, ar fi cerut să nu fie obligat să crească. Dar timpul trecuse rapid și Aleksei ajunse în punctul în care fusese nevoie să accepte faptul că se apropia de vîrstă majoratului. Bifase cu ușurință examenul de admitere la Universitate, deși știa că nu își dăduse cu adevărat silință. Părea de neînțeles faptul că nu se lăsase plecat la capitală, nici măcar pentru a urma studiile Conservatorului. Se înscrisese, în schimb, la câteva cursuri locale de literatură, a treia lui mare iubire, dar prezența lui sporadică nu putea trece neobservată. I se părea nemilos faptul că îl țineau ocupat aproape întregă zi și puținul timp petrecut acasă nu reușea să-l mai încarce pozitiv. Și inclusiv casa avea de suferit de pe urma absenței lui. O regăsease sumbră și rece, cu pereți scorojiți și cu urme de mucegai în colțurile întunecoase.

Încă își amintește ziua în care abandonase definitiv cursurile. Alergase ca un nebun până acasă. Aproape se rătăcise pe străzile aglomerate și nu îi venea să credă cât de lung i se părea drumul. Ajuns în fața blocului ciudat de apartamente, fixase cu privirea fereastra camerei sale ca și cum atunci o zărea pentru prima dată. Simțea cum se sufocă. Era o zi călduroasă de primăvară și nu realizase cât de îmbibate de transpirație îi erau hainele decât atunci când resimți vântul pe piele. Intrase nesigur, ca un virgin ce își vede pentru prima dată iubită dezbrăcată și îi inspirase, emoționat, aroma ei cu iz de scorțisoară arsă. Trăsese zăvo-

rul în urma lui și înțelese că în exteriorul acestor pereți, era pierdut.

Anotimpurile veneau și treceau, toate păreau să se schimbe în jurul lui, dar pentru Aleksei erau detalii prea puțin importante. În spatele draperiilor trase, așternuturile în care se refugia adesea îi alinaseră divorțul părinților și mutarea tatălui. Sentimentul de eșec al mamei se adâncise suficient de tare încât încet-încet își pierduse interesul pentru orice activitate care o forța să se confrunte cu ea însăși. Se refugiaseră amândoi în casa încăpătoare, trăind de pe o zi pe alta. Aleksei știa că sunt doar senzații trecătoare, frustrări absorbite de pereții albi pe care se putea scrie mai târziu altă poveste.

O perioadă bună de timp banii nu fuseseră o problemă. Casa nu implica costuri mari, cât despre cheltuieli de întreținere și reamenajare, nu fusese vreodată vorba. E drept că la plecarea tatălui, dormitorul conjugal își ceruse drepturile. Camera concepută pentru doi nu tolerase ideea de a permite soției abandonate să îi întinească utilitatea. Depresia acesteia nu reușise să mențină mult timp atmosfera falsă de iubire și devotament. Perdelele se îngăbeniseră peste noapte și pe nesimțite apăruseră molii în dulapul cu haine. Un miros de mucegai se infiltrase în cele patru colțuri și salteaua confortabilă scosese la iveală o armată de arcuri noduroase și câteva zeci de căpușe. Niciodată nu se putea aerisi camera. Tocul de lemn se umflase brusc la ultima ploaie și nu mai permitea decât o vagă rabatare a ferestrei, insuficientă pentru a goni izul de disperare impregnat în pereți. În scurt timp biata femeie a fost nevoie să se mute în dormitorul suplimentar. Era ceva mai mic, dar cel puțin își găsise acolo un dram de liniște și